

Mattilsynet,
Hovedkontoret
Felles postmottak
Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Ref:
2007/52402

Vår ref.
10/00214

Dato
21. mai 2010

Hørings svar - utkast til ny forskrift om hold av pelsdyr

Det vises til Mattilsynets høring om utkast til ny forskrift om hold av pelsdyr i brev av 18.2.2010. Veterinærinstituttet kommenterer enkeltparagrafer i forslaget til ny forskrift, og avslutter med en generell kommentar.

Kommentarer til enkelte paragrafer

§ 4 Melding om hold av pelsdyr

Paragraf med liknende innhold finnes ikke i eksisterende forskrift. Formuleringen i første setning forutsetter at alle eksisterende anlegg er registrert hos Mattilsynet. Hvis dette ikke stemmer, bør ordlyden endres slik at eksisterende anlegg også omfattes av meldeplikten, for eksempel " Enhver som holder eller vil holde pelsdyr, skal melde fra om dette til Mattilsynet".

§ 5 Kompetanse

"Avliving skal utføres i nærvær og under direkte overvåking av en person som har ... nødvendig kompetanse ...". Dette kan tolkes slik at en person med kompetansen ikke selv kan utføre avliving.

Forslag til ny formulering:

"Avliving av pelsdyr skal enten utføres av eller under direkte overvåking av person som har gjennomgått særskilt opplæring og kan dokumentere nødvendig kompetanse ..."

Det er viktig at det kommer tydelig frem at avliving kun kan skje av eller under tilsyn av en kompetent person. Kompetansebevis samt papirer som beviser vedlikehold av nødvendig utstyr skal ligge tilgjengelig og kunne fremvises ved behov. Dette i henhold til første ledd under § 5.

§ 6 Avl

Veterinærinstituttet finner det positivt at det tydelig presiseres at det i pelsdyravlen kun skal brukes robuste og friske dyr med god fysisk og mental funksjon. Det er også positivt at det i et eget ledd blir konkretisert at dyr med arvelige defekter ikke skal brukes i avl. Veterinærinstituttet er kjent med at det finnes pelsdyr med defekter som i dag blir brukt i avl. Eksempler på dette er safirmink med defekt i immunsystemet, og døv Hedlundmink. Det er videre kjent at store, tunge individer av blårev får unormal vinkling av beina. Dette må antas å påvirke dyrenes velferd. Veterinærinstituttet tolker § 6 i forslag til ny forskrift slik at disse dyrene og dyr med tilsvarende defekter ikke lenger skal kunne brukes i avl. For å tydeliggjøre dette kan de ulike arvelige defektene man ønsker å unngå, angis i en ikke uttømmende liste i forskriften.

§ 11 Krav til oppholdssted

"Det skal tas størst mulig hensyn til dyrenes artstypiske behov, deres alder,..."
Ordet "dyrene" bør endres til "dyrenes".

Veterinærinstituttet er kjent med at det nå bygges mer hus med tette vegger. I slike hus bør det være vinduer eller vindbremsduk eller annet som sikrer dyrene mulighet for å se omgivelsene.

§ 13 Lys og støy

Bør "ved" i første setning endres til "med"?

§ 14 Utstyr og tekniske innretninger

Bør "ved" i andre punktum endres til "med"?

§ 16 Tilsyn og stell

Paragrafen bør avsluttes med en setning som sier at pelsdyrhold skal ha tilsyn fra Mattilsynet jevnlig; minst én gang i året og fortrinnsvis i valpeperioden.

§ 17 Fôr og vann

4. ledd; ordet "drikkevannsforsyning".

Siste ledd; "Dersom det er nødvendig før å redusere dyrenes vekt,..."

§ 19 Håndtering og innfangning

Siste ledd bør avsluttes med ytterligere en setning som sier at "Fellene skal være plassert på steder som gir beskyttelse mot kulde og ekstrem varme."

§ 20 Avvenning

Mattilsynet ønsker å videreføre i ny forskrift ordlyden som sier at valper skal skilles fra moren senest ved 10 ukers alder. Begrunnelsen for dette er at et standard minkbur kan bli for trangt for et stort valpekull etter 10-11 ukers alder, noe som kan føre til utvikling av aggresjon og økt dødelighet. I kommentarutgaven til forskriften sier Mattilsynet samtidig at det er tegn som tyder på at sen avvenning er fordelaktig for mink. Denne fordelingen bør dras frem som noe positivt. Veterinærinstituttet foreslår at istedenfor å kreve at valper skal avvennes ved 10 ukers alder, kan man kreve at valper som ønskes holdt sammen med mora etter 10 ukers alder må flyttes over til større bur. Kravet til burstørrelse må da tydelig defineres.

§ 21 Sosial kontakt med andre dyr

Forslag til siste punktum: "Aggressive dyr skal ikke benyttes i eventuell framtidig avl." Vi foreslår at ordene "eventuell framtidig" strykes.

§ 25 Krav til minsteareal og fleksibel oppstalling

Burstørrelsen foreslås ikke økt fra tidligere forskrift, unntatt for store avlsdyr. Dette til tross for at det i merknadene kan leses at dyrene skal sikres et større areal. Selv om Mattilsynet spesifiserer bruken av fleksible oppstallingssystemer i paragrafens tre siste ledd, som iallfall i noen pelsdyrgårder vil gi dyra større areal deler av året, er ikke kravet til minsteareal nevneverdig økt. Både avlsdyr lettere enn 4,2 kg og tisper med valper før avvenning kan fortsatt ha 0,27 m², det samme kravet som tidligere. Til sammenligning kan nevnes dyrepensjonatforskriftens arealkrav for katt (som normalt veier 3-5 kg) hvor gulvflaten skal være minimum 0,75 m², ingen sider kortere enn 75 cm og høyden minimum 75 cm.

Veterinærinstituttet mener at i en ny forskrift om hold av pelsdyr bør det kunne stilles høyere arealkrav, i alle fall for nybygg. Samtidig kan det for eksisterende anlegg, om takhøyden tillater, stilles krav om at det skal installeres klatrebur for mink som standard.

§ 26 Bunning

Siste ledd: "... skal bunningen være finmasket og ...". Veterinærinstituttet mener det bør stilles konkrete krav til dimensjon på bunningen. Eventuelt bør det stilles et funksjonelt krav om at bunningen skal være dimensjonert slik at valpens fot ikke faller gjennom gulvet/nettingen, eller slik at normal bevegelse ikke hemmes. Avføring må evt fjernes manuelt, noe som vil bidra til at dyrene vennes til menneskelig kontakt (det samme gjelder også § 31).

§ 27 Skjul, redekasse og aktivitetsobjekt

2. ledd: "... innta en artstypisk liggstilling ...". Det bør presiseres i forskriften hva som menes med en artstypisk liggstilling. Det er stor forskjell på kravet til plass hvis dyrene ligger sammenkveilet i en rull/ball, eller om de ligger på siden med utstrakte ben (gjelder også § 32).

Siste setning i paragrafen bør spesifiseres; "Mink skal ha tilgang til halm i tillegg til andre aktivitetsobjekter". Dette er jamfør merknad til § 27.

§ 30 Krav til minsteareal og fleksibel oppstalling

Det angis at størrelsen på oppholdsenheten for rev skal være minst 95 cm dyp og 75 cm bred. Dette blir tilsammen 0,7 m² og dermed mindre enn minste tillatte burstørrelse som er 0,8 m². Etter vårt syn må kravene til minste dybde og minste bredde på burene komme over minste tillatte burstørrelse.

§ 31 Bunning

Siste ledd: "... valpene skal ...ha ... finmasket eller tett underlag mellom redekasse og fôringsplass". Veterinærinstituttet mener dette kravet ikke bør begrenses til kun å gjelde området mellom redekasse og fôringsplass. Når valpene er 2-3 uker gamle vil de begynne å leke, og da kan de lett komme utenfor området med finmasket eller tett gulv. I dette området vil det lett kunne oppstå skader (se også det som er kommentert under § 26).

§ 32 Skjul og redekasse

2. ledd beskriver at skjulet skal ha minst tre tett vegger, men det sies ingenting om kravet til tak. Er dette en uteglemmelse? I § 27 står det at skjulet for mink skal ha nettingtak.

Dyrene skal kunne innta en "artstypisk hvilestilling". Se våre kommentarer under § 27.

§ 35 Generelt

Første setning; "... eller lidelse under håndtering før avlving og under avlvingen." (tidsmessig rett rekkefølge).

§§ 36 og 37 Metoder for avlivning av mink og rev

Punkt d i § 36 og punkt c i § 37 bør etterfølges av en setning som sier at metoden kun skal utføres av eller under veiledning av veterinær (ref. § 40).

Siste setning i begge paragrafer har fått en uheldig formulering, da dyret først avlives med skytevåpen og etterpå avlives med avblødning.

Forslag til ny formulering:

"Som nødavlving av enkelt dyr kan følgende metode benyttes: først bedøvelse av dyret med skytevåpen, elektrisk strøm eller slag mot hodet, og deretter umiddelbar avlving ved avblødning eller nakkeknakk."

§ 38 Spesielle krav til avlving med elektrisk strøm

Veterinærinstituttet mener første setning bør endres og suppleres til å lyde: "Bruk av elektrisk strøm skal medføre at dyret umiddelbart mister bevisstheten, og at det oppstår hjertestans. Strømmen skal passere dyrets hjerne og hjerte."

§ 39 Spesielle krav til avlving med gass

5. ledd, 2. setning: "Dyrenes skal ..." Her må det fjernes en s.

6. ledd: VKM sier i sin rapport at eksos (CO i blanding med andre gasser produsert av en motor) inneholder flere irriterende komponenter og må derfor være rensert og avkjølt før bruk. For å kontrollere renhet og konsentrasjon til gassen, anbefales det kun å bruke kommersielt fremstilt CO i gassflaske/holder. Veterinærinstituttet mener det er uheldig å tillate bruk av eksos (CO) fremstilt av motor til avlving. Forskriften bør isteden ha et forbud mot bruk av eksos fra motor, og kun tillate bruk av CO fra en ren kilde (gassflaske med CO). Hvis Mattilsynet fortsatt mener at CO produsert av en motor skal være tillatt, må det være et forskriftskrav at det foreligger dokumentasjon som viser at gassen er passe avkjølt, tilstrekkelig filtrert og fri for irriterende komponenter eller gass.

Nest siste ledd: "Karbondioksid (CO₂). Dyrene skal eksponeres for en...". Veterinærinstituttet foreslår følgende ordlyd: "Ved bruk av karbondioksid (CO₂) skal dyrene eksponeres for...."

Generell kommentar

I gjeldende forskrift om hold av pelsdyr er det innledningsvis en paragraf 2 med definisjoner av ord og uttrykk. Dette er ikke videreført i utkastet til ny forskrift. Veterinærinstituttet mener det er flere ord og uttrykk som bør defineres i ny forskrift:

Dyreholder

Anlegg/pelsdyranlegg

Pelsdyrhus

Oppholdssted/oppholdsenhet

Fleksibelt oppstallingssystem

Redekasse

Klatrebur

For å unngå misforståelser er det nødvendig å definere hovedbegrep, og samtidig sørge for at de samme ordene blir brukt om de samme ting. I utkastet til ny forskrift brukes ordet "anlegg" i § 10, mens § 15 bruker "pelsdyranlegg". I § 11 finnes ordene "oppholdssteder" og "oppholdsenheter". § 25 og 30 bruker ordet "oppholdsenhet".

Veterinærinstituttet registrerer at det i forslaget til ny forskrift ikke stilles krav om tilgang på sand og badevann for pelsdyr. I stedet er begge plassert på listen over "forkastede alternative velferdsforbedrende tiltak". I konsekvensutredningen mener Mattilsynet at de med bakgrunn i VKMs rapport ikke kan se at det å tilby badevann til mink vil være med på å bedre dyrevelferden. Videre sier Mattilsynet at bading/svømming ikke er et iboende behov hos mink. Veterinærinstituttet gjør oppmerksom på at mink er en vannavhengig art, og i fri tilstand lever den i nærheten av vann. I Sverige diskuteres det i disse dager om det skal stilles krav om bademuligheter for mink i oppdrett.

Veterinærinstituttet mener at i pelsdyroppdrett blir dyr med begrenset domestiseringsgrad plassert i små, stimulifattige nettingbur. Selv om den fysiske helsetilstanden hos norske pelsdyr er god, og mor og unger får være sammen lenge, får dyrene i liten grad utløp for artsspesifikk naturlig atferd i et burmiljø. Skal det legges avgjørende vekt på dyras ve og vel, mener Veterinærinstituttet at driftsformens fremtid bør vurderes.

Bestemmelsene i forslaget til ny forskrift trer ikke i kraft før om opptil 8 år, og etter Veterinærinstituttets syn er overgangstiden for lang. Det bør vurderes om den kan reduseres for de fleste av kravene. Det er positivt at Mattilsynet i høringsbrevet skriver at pelsdyrholdet bør vurderes avviklet dersom det ikke oppnås vesentlige avlsmessige forbedringer når det gjelder dyrenes mentale helsetilstand i løpet av kommende tiårsperiode.

Vennlig hilsen

Jorun Jarp
avdelingsdirektør
Avdeling for dyrehold

Sigrid Engeland
forsker
Seksjon for husdyrhelse og velferd